

malacký hlas

Vydáva Mesto Malacky pre svojich občanov

Ročník 13.

Číslo 5/2003

Cena 5 Sk

malackyhlas@malacky.sk

www.malackyhlas.sk

ÚVODNÍK

Až na dne duše

Priateľstvo. Nie je to iba obyčajné slovo. Je to niečo, čo má cenu zlata. Žiadne priateľstvo nenahradí lásku a žiadna láska nenahradí skutočné a úprimné priateľstvo. Nie je umenie niekomu povedať: „Máš pekné sako. Dnes dobre vyzeráš.“ Ale skúste povedať svojmu priateľovi, čo sa vám na ňom nepáči a pritom ho neraniť. Skúste to vyjadriť tak, aby cítil, že mu tým chcete pomôcť. Dobrý, ozajstný priateľ to dokáže.

Jedného dňa ochoriete a ocitnete sa v nemocnici. Čakáte, kedy vám priateľia pomôžu rozveseliť myseľ, rozohnať chmúrne myšlienky a oni nechodia. Pazeráte do stropu, deň čo deň dúfate, že ktosi príde a... Čo sa stalo s priateľmi, kde sú?

Až teraz zistujete, akí sú vaši priatelia. Ale napriek tomu hľadáte pre nich ospravedlnenie. Viete, že vám na nich záleží. Možno nemajú čas. Majú sa veľa učiť, nemôžu sa uvoľniť z práce.

Priateľstvo má mnoho podôb. Často je skryté na dne duše a nik o ňom nevie – iba vy. Nestáva sa aj vám, že práve tým, ktorých máte najradšej, najviac ublížite? Niekedy sa zase priateľstvo zmení na hlbokú lásku. Dôležitú úlohu hrá rozhovor dvoch srdc, nekonečné debaty dvoch párov očí. Existuje niečo dokonalejšie ako súhra duší? Čo je nad úprimné priateľstvo a všemilujúcu lásku? Nevieť o ničom lepšom, o ničom dokonalejšom.

RENÁTA BIKSADSKÁ

Čo svet svetom stojí, mocní muži bojovali o moc a krásne ženy. Takéto súboje sa odohrali aj v Zámockom parku v Malackách v prvý májový deň. (Bližšie čítajte na 3. strane pod titulkom Prvomájové Malacky patria nám všetkým). -ipo-, foto: -oTaNo-

V každej z nás je kúsok Dory

„Je to moja prvá charakterová postava. Doteraz som hrala len pozitívne úlohy milých, uhladených a dobre vychovaných dievčat či žien. Dora je iná – trochu zlá i utáraná, nešťastná a klebetná, riešiaci si vlastné problémy zasahujúci do života iných. A to mi je na tejto hereckej príležitosti sympatické, je svojím spôsobom veľmi ľudská. Či sa nám to páči alebo nie, v každom z nás je občas kúsok Dory,“ zamýšľa sa Beáta Reifová. Herečka Divadla na

hambálku, ktorá získala ocenenie za najlepšiu ženskú hereckú výkonnosť na Festivale Aničky Jurkovičovej, ktorý sa konal začiatkom apríla v Novom Meste n/ Váhom.

Z hniezda „dramáku“ Nade Tučkovej v ZUŠ v Malackách vyletelo do sveta už veľa hereckých vtáčat. Beáta Reifová (33) patrí do generácie, ktorá stála na doskách malackej synagógy v osemdesiatych rokoch. Po týchto hereckých začiatkoch nasledovali ozajstné filmové roly, skúsenosti z práce s režisérmi Petrom Veiglom (Pod kolesami osudu, 1981 – jej filmovými partnermi boli Vlado Müller, Milka a Magda Vášáryové, Juraj Kukura i Dana Medrická; filmy, ktoré vznikli v štúdiu Barrandov v nemeckej koprodukcii Utrpenie mladého Werthera a Mozartova cesta do Prahy), Ivanom Baladom (Největší z Pierotů, 1988) i práca pre Slovenskú televíziu (seriál Sršne v úli, 1982) a hostovanie v Radošinskom naivnom divadle v hre Ženské oddelenie. Nasledoval pokus o štúdium na VŠMU v Bratislave – neúspešný. „Nebierem to ako životnú krivdu,“ hodnotí túto skúsenosť

Pokračovanie na 4. strane

Naše ÁNO Európskej únii

Výsledky referenda – ľudového hlasovania o vstupe SR do Európskej únie, ktoré sa konalo v dňoch 16. a 17. mája, v našom meste a okrese sa veľmi podobajú celoslovenským. Z celkového počtu 51 881 oprávnených voličov v okrese Malacky sa hlasovania zúčastnilo 51,53 %. Z nich jednoznačné ÁNO únii vyslovilo 93 % voličov. V meste Malacky bola účasť na referende 51,29 %-ná. Ľudové hlasovanie malo pokojný a regulárny priebeh.

-ipo-
foto: -oTaNo-

Čo čaká malackú nemocnicu?

Zníženie personálu a nový manažment

Od 1. januára prešla Nemocnica s poliklinikou v Malackách do kompetencie Bratislavského samosprávneho kraja. Čo táto skutočnosť znamená pre budúcnosť nemocnice?

S touto a ďalšími otázkami sme sa obrátili na predsedu Bratislavského samo-

správneho kraja Ľubomíra Romana. Na otázky Malackého hlasu, týkajúce sa zariadenosti zariadenia, redukcie počtu lôžok, prípadnej hrozby zrušenia nemocnice i vypísania konkurzu na post riaditeľa napokon odpovedal Dr. Štefan Jaška, vedú-

Pokračovanie na 2. strane

Na spojnici medzi východom a západom

„Všade dominujúcu púšť striedajú na severe pri Kaspickom mori nepreniknuteľné lesy a snehom pokryté vrcholky pohoria Elborz. Najväčším prekvapením pre Európana sú však samotní Iránci. Zatiaľ, čo sa dnes preferuje skôr nepriateľský a hrozivý obraz tejto vzdialenej krajiny, sú jej obyvatelia neobyčajne priateľskí, spoločenski a pohostinní,“ hovorí Ing. Miloš Kuchárek (na fotografii v strede), dlhoročný člen Turistického oddielu TJ Strojár Malacky.

M. Kuchárek nedávno absolvoval hrolezeckú expedíciu do Iránu. Teherán je jedným z najbezpečnejších veľkomiest Ázie. Najväčšie nebezpečenstvo tu pre turistu hrozí od mestskej dopravy. Tá je neuveriteľne hustá a vozidlá tu jazdia aj v protismere. Pravidlá dopravy neexistujú. V Teheráne nie sú žiadne zaujímavé historické pamiatky. Ešte v 18. storočí bolo mesto len malou osadou. Turisti by však nemali obísť Národné múzeum drahokamov, ktoré sa nachádza v obrovskom

Pokračovanie na 8. strane

Vstup mesta do Bratislavskej vodárenskej spoločnosti

Posledný aprílový štvrtok sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva, ktoré malo mať pôvodne v programe len jeden bod rokovania, ktorý sa mal týkať vstupu mesta do Bratislavskej vodárenskej spoločnosti. Stretnutie poslancov bolo napokon doplnené na štyri prerokovávané body.

Najskôr zástupca primátora predložil poslancom na prerokovanie projekt townwinningu s talianskym mestom Contursi Terme. Toto mesto leží v provincii Salerno a kontakt s ním nadviazali študenti malackého gymnázia v rámci projektu EXPO

SCUOLA 2002. Poslanci splnomocnili primátora RNDr. Jozefa Ondrejku podpísať protokol o partnerstve s uvedeným mestom na roky 2003–2004 a schválili účasť mladých Malačanov a 4 zástupcov mesta na stretnutí v Taliansku v auguste tohto roku. Okrem Malaciek sa podujatia zúčastnia zástupcovia a mládež z rumunského mesta Lumina. Prevažná časť nákladov bude účastníkom hradená z financií projektu.

Po tomto bode nasledoval bod programu, a to vstup mesta do Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Poslanci schválili

Pokračovanie na 2. strane

POZVÁNKA

na zasadnutie MsZ v Malackách, ktoré sa uskutoční 19. júna.

Program • záverečný účet mesta za rok 2002 • stanovisko hlavnej kontrolorky mesta k záverečnému účtu • návrh priestorového riešenia kultúrnych inštitúcií

Informácie • o postupe rekonštrukcie miestnych komunikácií • o aktuálnom stave prípravy výstavby školy a Inkubátora pre malé a stredné podnikanie

Tulipány pre staré mamy

Členovia Klubu dôchodcov v Malackách, ktorý pracuje pod vedením vedúcej Daniely Malinovej, si uctili deň, ktorý patrí všetkým mamám, 2. mája posedením vo veľkej zasadačke spoločnosti Nafta Gas, a. s.

K sviatku im za všetkých neskôr narodených prišli blahoželať deti z Materskej školy na Kollárovej ul. v Malackách. V zá-

vere svojho pozdravného pásma dievčence a chlapci obdarili starkých žltými púpavami a červenými tulipánmi, ktoré vlastnoručne vyrobili.

So svojím folklórnym programom vystúpil a uznanie za majstrovsky zvládnuté vystúpenie si vyslúžil aj súbor Sekuláne.

-ipo-
foto: autorka

MsZ odvolalo riaditeľa ŠH Malina

Na svojom ostatnom zasadnutí 15. mája poslanci schválili dodatok VZN o miestnych poplatkoch, VZN o hrobových miestach, ako aj VZN o parkovaní a odstavovaní vozidiel na verejných priestranstvách a mestských komunikáciách. Schválenie dodatku k VZN o nájme nebytových priestorov vo vlastníctve mesta priniesie ich zvýšenie na 1500 až 2000 Sk za m² na rok.

Bod, ktorý upútal pozornosť poslancov, sa týkal správy o vykonanej kontrole hospodárenia AD HOC Malacky – spoločnosti mesta, ktorá zabezpečuje prevádzkova-

nie športovej haly MALINA a letného kúpaliska. Kontrola hospodárenia bola uskutočnená na podnet komisie školstva, mládeže a športových činností a vykonala ju hlavná kontrolorka mesta Ing. Ľubica Čioková. Kontrola poukázala na nedostatky zo strany vedenia tejto príspevkovej organizácie mesta v oblasti zmluvných vzťahov na nájom nebytových priestorov na letnom kúpalisku, nedostatky v evidovaní a zúčtovaní finančného zápočtu s nájmomcom, nedostatky v účtovnej uzávierke za rok 2002, chyby v dodržiavaní zákona v ob-

Pokračovanie na 4. strane

PÍSANÉ NAŠU REČU

alebo okénko jak biuo, jak je a jak bude

Nedzelní buchty

Doma nás biuo nakopec. Tata odjeleli dvakrát do Ameriky za zárobkom a dicky, ket sa vrátili, prikúpili pola a príbuduo dzeci. Ked nebili doma, mama sa trápili, jak vjedzeli. Mi starší sme moseli dohlédnuť na ti menší, aj pokrmit a porobiť doma, co biuo treba. Jídauo sa poskromne, ale huadni sme nebili.

V nedzeli mama pékali buchty takové lepší - z bíuej múky a dicky ich strčili dúle do armare. Zamkli ju a odesli na nešpor. Mohli sa jest až po nešpori. Právda nám dzetom to voňauo, ale klúčka sme nemjeli. Ale jeden ráz mój najstarší bratr Joška, to biuo taký premyselka, nedauo mu to pokoja a chodziu okouo tej armare. Došeu na to, jak sa k tým buchtám dostat. Vitáheu ládlík, strčiu tam ruku a vytáheu šecky buchty, podzeliu nás a ked tam už nic nebyuo, strčiu ládlík spätky a byuo to. Mama idza z kosteua sa čudovali, že ich dzeci nečekajú. Šecko byuo rozbjehué. Dojdzda dom odemkli armaru a misa prázdna. Nemohli na to dojít, jak sa to stauo, ked mjeli klúček u sebja. Ale veru sme sa nezradzili.

Podľa rozprávania starej mamy Bety Stachovičovej z Brodského voľne napísala vnučka EVA LIBUŠOVÁ, 61-r., Malacky.

Napíš aj ty, milý čitateľ! Môže to byť príbeh zo súčasnosti alebo minulosti. História sa rodí už dnes, napíšme si našu záhorácku históriu z našich príbehov.

TONI GÚTH

Evu Libušovú, podobne ako každého čitateľa, ktorý nám napíše svoj príbeh v záhoráčtine, odmeníme poukážkou na nákup v supermarkete **TRILKA**.

Malacké dievčatá na korunovácii posledného uhorského kráľa

November roku 1916 bol poznamenaný smrťou dlhoročného rakúskeho cisára a maďarského kráľa Františka Jozefa I. - ľudovo nazývaného Ferens-Jóška. Pretože už nemal priamych potomkov, určil za korunného princa a svojho nástupcu synovca Karola. Vonku zúrila krvavá vojna - prvá svetová, a na fronte prebiehala pre Rakúsko-Uhorsko veľká neprajná ofenzíva. Úrady preto tajili smrť panovníka a po tri dni ukazovali jeho mŕtvolu, ako sedí pri okne. Mŕtvolou strčenou v okne sa snažili povzbudzovať národ. Bezvládie nemohlo dlho trvať a bolo potrebné urýchlene korunovať nového kráľa.

Korunovácia kráľa je vždy veľmi významná udalosť a je sprevádzaná veľkou pompou. Pri tejto príležitosti sa schádzala najvyššia šľachta, početní uhorskí magnáti, ktorí s veľkým sprievodom dodávali tejto slávnosti patričný lesk. Na svoju okrasu si so sebou privádzali i skupiny svojich poddaných v ľudových krojoch, hlavne dievčienec, aby sa na korunovácii zúčastnili ako „prostý ľud“. Panstvo bolo potom spokojnejšie. Na korunovácii nesmel chýbať ani malacký zemepán knieža Mikuláš Pálfi so svojim početným sprievodom. Tu nám prichádza na pomoc stará františkánska kronika, ktorá tieto udalosti opisuje. Do sprievodu si vybral šesť krojovaných dievčienec z „dolného konca“. Kronika z nich menuje tri. Boli to Písečná, Gajdárová, Micháľková a ďalšie.

Korunovácia sa udiala v Budíne v korunovačnom chráme a čo je paradox, kráľa korunoval Záhorák-Skaličan, ostrihomský arcibiskup - uhorský prímas kardinál Dr. Ján Černoch. Je zaujímavé, ako sa tento syn maloroľníka zo Skalice stal uhorským prímasom. Titul a hodnosť sa obyčajne udeľovala biskupom zo šľachtických rodov z najvyššej uhorskej šľachty. O prímasový stolec sa uchádzali členovia dvoch magnátskych rodov, ale nevedeli sa dohodnúť, ktorý to má byť. Prímasa navrho-

val totiž panovník a pápež ich potom menoal. Rozpory prišli tak ďaleko, že nebola nádej, aby sa niektorý kandidatury vzdal. Keďže spor už dlho trval, cisár už bol nahneván a požiadaval, aby mu dali zoznam uhorských biskupov, z radov ktorých menovali arcibiskupov. Jeho pohľad padol na prvého, ktorým bol Skaličan Ján Černoch. Traduje sa, že nahneván cisár zvolal: „Keď sa nemôžu dohodnúť, nech je ním teda Dr. Černoch.“ Tak sa i stalo. Pápež cisárov návrh akceptoval a Černocha menoal arcibiskupom a uhorským prímasom so sídlom v Ostrihome. Vzápätí nasledovala kardinálska hodnosť, s ktorou bol tento úrad spojený. Nuž teda Záhorák sa stal najvyšším uhorským cirkevným predstaviteľom a do jeho právomoci prináležalo i korunovanie kráľa.

O účasti týchto 6 dievčat z „dolného konca“ v malackom kroji zúčastnených na kráľovskej korunovácii sa v meste nevie. Nikto ju nespomína. Predsa niekto zo

staršej generácie sa musí pamätať, že jeho babička alebo prababička sa tejto nevšednej slávnosti zúčastnila. Veď taká udalosť sa traduje celé generácie. Škoda, že nevieme mená tých ďalších troch, ale boli predsa z „dolného konca“, ktorý bol obývaný roľníkmi. Z takejto udalosti si predsa iste priniesli i nejaké suveníry. Možno, že niekde v starej truhlici leží nejaká brožúra, leták, plagát alebo nejaký predmet ako tanierik, hrnček či šálka, pohárik, ktoré si odtiaľ priniesli. Už to bola veľká udalosť, že Pálfi si vybral 6 dievčat v sedliackom kroji z Malaciek, ktoré reprezentovali takto naše mesto na poslednej korunovácii uhorského kráľa. Bol to otec dnes tak často spomínaného Ota Habsburgského, ktorý bol vtedy ešte mladým chlapcom. Možno, že ten by mal v pamäti ešte pekné Malacianky, ktoré sa na korunovácii jeho rodičov zúčastnili. Dozvieme sa niečo viac?

Dr. PAVOL HALLON

CHZP Apollo,
pobočka Gbely,

pozýva obyvateľov Malaciek na prehlídku výtvarných prác žiakov ZUŠ Malacky. Výstava bude otvorená do 2. júna v SD ZCK na Mierovom námestí v Malackách. Výtvarné práce detí budú zamerané na tému **Človek a zdravie**.

Všetci si uvedomujeme, že správny prístup k spôsobu života a svojmu zdraviu prispieva k plnohodnotnému životu v dnešnom uponáhľanom svete a už v ranom veku je potrebné v deťoch budovať kladný postoj k starostlivosti každého človeka o svoje zdravie.

CHZP Apollo počas svojej osemročnej činnosti kladie dôraz na prevenciu a zodpovedný prístup poistencov k svojmu zdraviu, pretože lepšie je chorobám predchádzať, ako následne ich liečiť, čo sa vo veľkej miere odzrkadlí aj vo výdavkoch za poskytovanú zdravotnú starostlivosť a efektívnom využívaní finančných prostriedkov zdravotnej poisťovni. Sú to prostriedky nás všetkých.

CHZP APOLLO, pobočka Gbely

Otázka:

Aký názov nesie výstava prác žiakov ZUŠ v Malackách, ktorú škola pripravila v spolupráci s CHZP Apollo?

Odpovede posielajte na adresu redakcie alebo hádžte do schránky s označením Malacký hlas na budove MsÚ do 6. júna. Výhercu odmeníme vitamínovým balíčkom.

Na otázku z minulého kola správne odpovedala **Iveta Okruhlicová zo Záhoráckej ul.** v Malackách (ošetrujúci stomatológ je povinný vydať pacientovi potvrdenie o zaplatení za ošetrenie) - získava vitamínový balíček. Prosíme vyherkyňu, aby sa prihlásila v redakcii.

SADNITE SI
K TOMU

ROZHODOVANIE O FINANCIÁCH NIE JE VŽDY JEDNODUCHÉ, ale býva oveľa príjemnejšie, ak sa môžete rozhodovať v pohode a pohodlí. V ČSOB si pre vás nájdeme čas. Spolu si sadneme nad optimálne riešenia vašich finančných potrieb a poradíme vám. Riešte svoje financie v pohode.

tel.: 034/797 21 01-04; e-mail: malacky@csob.sk
pondelok-štvrtok: 8.00 - 17.00; piatok: 8.00 - 16.00

www.csob.sk

Od 22. 4. 2003 nová pobočka
v Malackách, Ľ. Zúbka 4

FINANCIE V POHODE

